

Książka została opatrzona niezwykle bogatą literaturą. W moim najgłębszym odczuciu zasadnym byłoby sięgnięcie do literatury polskiej, bowiem na ten sam problem można spojrzeć także z innej pozycji.

Wojciech Łysiak

Jaromir Schroeder, *Žěcé piesnią pisóné. Spiěwôrz biograficzny ks. Antoniého Peplińszého*, Muzeum Zachodnio-Kaszubskie i Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Oddział Bytowski, Bytów 2010, ss. 116.

Narracja utrzymana w konwencji folklorystycznej opowieści wspomnieniowej zawsze będzie niezwykle wartościwą. Ksiądz Antoni Pepliński swój czas oddał ludziom regionu, oddał wszystko to co najważniejsze. Ta wybitna postać życia społecznego kaszubszczyzny bez granic oddana była problemom ludzi okolic Bytowa i Kościerzyny.

Jak pisał sam, we własnoręcznie sporządzonym zyciorysie pod koniec lat sześćdziesiątych XX w., urodził się 26 kwietnia 1918 r. w Wielkim Klinczu koło Kościerzyny z rodziców Piotra i Justyny z domu Schroder. Rodzice urodzili się koło Brus, a wychowali się w Kłęcznie pod Bytowem. Przed I Wojną Światową matka mieszkała w Wielkim Klinczu na gospodarstwie, a od 1922 r. w Łyśniewie koło Kartuz. Ksiądz Antoni Pepliński wspominał, iż „tu uczyłem się do szkoły podstawowej, a do gimnazjum w Kościerzynie w latach 1931–1939. (...) Lata okupacji spędziłem u rodziców na gospodarstwie w Łyśniewie. Lata te nie należały do łatwych”. Wspomina dalej, iż „od 1942 roku próbowałem pisać nieudolne wierszyki. Treścią ich był przeważnie ucisk i oczekiwanie upragnionej wolności. Niestety wiele z tego zaginęło”. Antoni Pepliński w 1945 r., po powrocie braci z niewoli, wstąpił do seminarium duchownego w Pelplinie, gdzie w grudniu 1950 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Wspominał także, że w domu rodzinnym mówiono tylko po kaszubsku. „Często wyjeżdżałem w powiaty kościerski, bytowski i kartuski by odetchnąć kaszubskim powietrzem”.

Książka okraszona została rękopiśmiennym śpiewôrzem pt. *Mñje spiěwě. Słowa i mel. Pepliński Antoni*, zawierającym kilkadziesiąt tekstów i zapisów nutowych, z rozdziałami zatytułowanymi *Moja wies, Betowsko Zemla i Różne*.

Książka przygotowana przez Jaromira Schroedera jest niezwykle ważnym wkładem w wizerunek wschodniej części Pomorza Zachodniego i niewątpliwie będzie znaczącym dziełem w kształtowaniu oblicza ziemi Kaszubów.

Wojciech Łysiak